

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 26/2007
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Συνεδρίαση της 17^{ης} Ιανουαρίου 2007

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Κων/νος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κράτους.

Μέλη: Ηλ. Παπαδόπουλος, Δημ. Αναστασόπουλος, Χρ. Παπαδόπουλος, Γ.Λάζος και Νικ. Μουδάτσος Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουδάτσος, Νομικός Σύμβουλος.

Αριθμός Ερωτήματος : Υπ' αριθ. 8070/7.11.2006 έγγραφο Γ.Γ. Περιφέρειας Θεσσαλίας (εντολή κ. Προέδρου ΝΣΚ 109858/49671/9.11.2006).

Περίληψη Ερωτήματος : Ερωτάται, αν είναι δυνατή η εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου και με δαπάνη ιδιώτη αναγκαστική απαλλοτρίωση δασικής έκτασης του Δήμου Γόννων για την εγκατάσταση μικρού Υδροηλεκτρικού Σταθμού.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Α΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

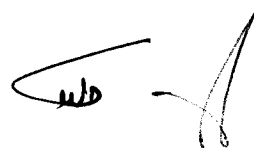
A. Με την υπ' αριθμ. 096792/845/19-9-2003 απόφαση του Υφυπουργού Γεωργίας και κατ' επίκληση των άρθρων 45 Ν.998/79 (ΦΕΚ Α 289) και άρθρου 2 Ν. 2941/2001 (ΦΕΚ Α 201) εγκρίθηκε η επέμβαση σε δημόσια δασική έκταση για την εγκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού έργου (ΜΥΗΕ) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας 650 KW στη θέση «Μνήμα» Νέου Δήμου Γόννων του Ν. Λάρισας.

Εκ των υστέρων διαπιστώθηκε, ότι εκ των εγκριθεισών επεμβάσεων για την κατασκευή κτιρίου ΥΗΣ εμβαδού 80 τμ, μέρος του αγωγού προσαγωγής ύδατος 850 τμ περίπου, καθώς και μέρος των δρόμων προσπέλασης, βρίσκονται μέσα στα όρια των δασικών εκτάσεων κυριότητας του Δήμου Γόννων (3916/20.10.2004 Δ/σης Δασών Ν. Λάρισας), γι' αυτό και με την υπ' αριθ. 7440/3.10.2005 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης 9.538 τμ υπέρ της ΟΕ Γ. ΚΑΡΑΝΗΣ και ΣΙΑ ΟΕ για την εγκατάσταση μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού στο Δήμο Γόννων.

Ο Δήμος Γόννων Ν. Λάρισας άσκησε την υπ' αριθμ. 7694/2005 αίτηση ακυρώσεως εναντίον της υπ' αριθ. 7440/3.10.2005 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας, που συζητήθηκε την 9.10.2006 ενώπιον του ΣΤ' Τμήματος του ΣτΕ, πλην όμως μέχρι εκδόσεως αποφάσεως από το ΣτΕ έχει ανασταλεί η εκτέλεσή της, καθόσον κρίθηκε από την Επιτροπή Αναστολών του ΣτΕ (άρθρο 35 Ν. 2721/99) με την υπ' αριθμ. 194/2006 απόφαση της ως προδήλως βάσιμος ο λόγος της αιτήσεως ακυρώσεως, ότι η προσβαλλόμενη πράξη έρχεται σε αντίθεση με την παρ. 4 του άρθρου 117 του Συντάγματος 1975/1986/2001, που απαγορεύει απολύτως την υπέρ ιδιώτη αναγκαστική απαλλοτρίωση δάσους ή δασικής έκτασης, η οποία ανήκει σε ιδιώτη ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, όπως είναι ο Δήμος Γόννων.

B. Το άρθρο 24 παρ. 1 Συντάγματος, όπως είχε προ της 18.4.2001, όριζε ως προς το κρίσιμο θέμα τα ακόλουθα:

«1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων.

Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον».

2. Από 18.4.2001 στην ίδια διάταξη ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας.

Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον».

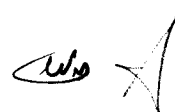
Ερμηνευτική δήλωση:

Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά».

3. Στο άρθρο 117 παρ. 4 του Συντάγματος ορίζεται: « Η αναγκαστική απαλλοτρίωση δασών ή δασικών εκτάσεων που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, επιτρέπεται μόνο υπέρ του Δημοσίου σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 17, για λόγους δημόσιας ωφέλειας. Διατηρείται πάντως η μορφή τους αμετάβλητη ως δασική.»

4. Στο Νόμο 998/1979 ορίζονται:

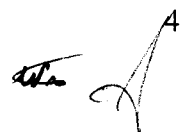
Άρθρο 45: «...3. Δεν επιτρέπεται η εν όλω ή εν μέρει μεταβολή του προορισμού δημοσίου δάσους ή δασικής εκτάσεως, ή η εντός αυτών εκτελέσεις έργων, ή η δημιουργία μονίμων εγκαταστάσεων, ή η παροχή άλλης διαρκούς εξυπηρητήσεως εφ' όσον δια τον αυτόν σκοπόν είναι δυνατή η παραχώρησις ή η διάθεσις ή η χρησιμοποίησις εδαφών, τα οποία δεν εμπίπτουν εις την έννοιαν των δασών ή δασικών εκτάσεων, ως αύτη προσδιορίζεται εν άρθρω 3 του παρόντος.

Η παραπάνω γενική απαγόρευση δεν ισχύει εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα την εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημόσιων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.), καθώς και δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του Ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α') η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση".

4. Περί της συνδρομής της κατά την προηγούμενη παράγραφον γενικής προϋποθέσεως κρίνει ητιολογημένως το αρμόδιον προς έγκρισιν της επεμβάσεως όργανον επί τη βάσει και των σχετικών βεβαιώσεων των κατά τόπους Διευθύνσεων Γεωργίας ή Οικονομικών εφόρων περί των υφισταμένων και δυναμένων καταρχήν να διατεθούν δια τον αυτόν σκοπόν χορτολιβαδικών ή άλλων εδαφών ή γηπέδων ή οικοπέδων του Δημοσίου ή άλλων μη δασικών εκτάσεων ανηκουσών εις ιδιώτας και δυναμένων να απαλλοτριωθούν δια τον αυτόν σκοπόν. 5...6. Η εκουσία μεταβολή του προορισμού ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων, ως και η χρησιμοποίησις αυτών και δι άλλους σκοπούς, υπόκειται εις τους περιορισμούς τους τασσομένους κατά περίπτωσιν ή κατηγορίας περιπτώσεων δια των επομένων άρθρων του παρόντος κεφαλαίου. Η αναγκαστική απαλλοτρίωσις αυτών προς παραχώρησιν δικαιώματος κυριότητος εις τρίτους, έστω και δι' επιτρεπόμενον κατά τα επόμενα άρθρα σκοπόν, απαγορεύεται. Η αναγκαστική απαλλοτρίωσις ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων υπέρ του Δημοσίου δια προβλεπόμενον υπό του νόμου ως δημοσίας ωφελείας σκοπόν ενεργείται εφόσον συντρέχουν αι κατά τα επόμενα άρθρα προϋποθέσεις και υπό τον όρον της διατηρήσεως της δασικής βλαστήσεως κατά τα μη θιγόμενα διά της εκπληρώσεως του ως άνω σκοπού τμήματα αυτών. 7....

12. Κάθε επέμβαση που προβλέπεται από τη δασική νομοθεσία στα δάση, στις δασικές και τις λοιπές εκτάσεις που τελούν υπό τη διαχείριση των δασικών υπηρεσιών είτε για τη μεταβολή του προορισμού και τη διάθεση τους για άλλες χρήσεις είτε για την εκτέλεση έργων μέσα σε αυτές και τη δημιουργία εγκαταστάσεων ή την παροχή άλλων εξυπηρετήσεων, έστω και χωρίς μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, ενεργείται πάντοτε κατόπιν καταβολής ανταλλάγματος χρήσης... Το αντάλλαγμα αυτό,... κατατίθεται

υπέρ του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών. Το αντάλλαγμα χρήσης, που καταβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, οφείλεται και από τους κυρίους σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, οι οποίοι κατέχουν έγκριση επέμβασης σε δάση, δασικές και λοιπές εκτάσεις που τελούν υπό τη διαχείριση των δασικών υπηρεσιών, ...».

Άρθρο 58: «...2. Για την εκτέλεση έργων υποδομής, την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά την υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. με χρήση Α.Π.Ε., στα οποία περιλαμβάνονται και τα έργα σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 2773/1999 και των συνοδών έργων, καθώς και των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων μέσα σε δάση ή δασικές εκτάσεις, απαιτείται σχετική έγκριση επέμβασης. Η έγκριση αυτή, που ενσωματώνεται στην απόφαση για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.), χορηγείται: ... α)... "3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου στα έργα υποδομής της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνονται και οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής και τα συνοδά αυτών έργα. Η διάταξη της παραγράφου αυτής ισχύει από την έναρξη εφαρμογής του ν. 2244/1994 (ΦΕΚ 168 Α')."

5. Στο άρθρο 13 του Ν. 1734/1987 ΦΕΚ Α' 189 ορίζονται: «1α. Παραχωρήσεις δημοσίων δασών απαγορεύονται. ... 2. Η παραχώρηση δημόσιων δασικών εκτάσεων είναι δυνατή εφ' όσον δεν έχουν κηρυχθεί αναδασωτές και δεν έχουν προστατευτική σημασία, με τις ακόλουθες διακρίσεις: Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας παραχωρούνται οι εξής εκτάσεις:... γ) Όσες είναι οι πλέον άγονες, μετά από γνώμη του αρμοδίου δασάρχη, για τους σκοπούς που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 1, 3 και 6 του ν.δ. 221/1974, εφ' όσον οι χρήσεις αυτές παρέχουν για την εθνική οικονομία ή επιβάλλονται από το δημόσιο συμφέρον... 8. Στις σκοπούμενες χρήσεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2Α εντάσσεται και η εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αιτήματα για την έκδοση απόφασης παραχώρησης δημόσιας έκτασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Γεωργίας για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

συνοδεύονται από την άδεια παραγωγής ή πράξη εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης της».

6. Στη παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 2773/1999 (ΦΕΚ Α 286) που προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 9 Ν. 2941/2001 ορίζεται: "5. Τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα έργα δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, κατασκευής υπόσταθμών και εν γένει κάθε κατασκευής που αφορά την υποδομή και εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., χαρακτηρίζονται ως δημόσιας ωφέλειας, ανεξάρτητα από το φορέα υλοποίησής τους. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων ή η εις βάρος αυτών σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων κηρύσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2882/2001 (ΦΕΚ 17 Α'). Ο βαρυνόμενος με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης υποχρεούται στην αποκατάσταση και κάθε τυχόν βλάβης ή φθοράς ή στέρησης της χρήσης που προέρχεται από την εκτέλεση των ανωτέρω τεχνικών εργασιών. Η δαπάνη για τη συντέλεση των κατά τα ανωτέρω αναγκαίων αναγκαστικών απαλλοτριώσεων βαρύνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο υπέρ του οποίου εκδίδεται η άδεια εγκατάστασης."

7. Στο άρθρο 4 παρ. β περιπτώσεις iii και iv της υπ' αριθμ. Δ6/Φ1/2000/2002 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β 158) ορίζεται: «Υποβλητέα δικαιολογητικά προκειμένης της έκδοσης άδειας εγκατάστασης ή επέκτασης σε όλες τις περιπτώσεις σταθμών είναι τα ακόλουθα: ...iii) Απόφαση έγκρισης επέμβασης σε δασική έκταση, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 58 παρ. 2 του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ Α 289), όπως τροποποιήθηκαν από τις διατάξεις του άρθρου δέκατου τρίτου του Ν.1822/1988 (ΦΕΚ Α 272) και του άρθρου 2 του Ν. 2941/2001 σε περίπτωση εγκατάστασης σταθμού σε δημόσια δασική έκταση από τις μη χαρακτηριζόμενες ως πλέον άγονες και κατά συνέπεια μη υπαγόμενες στη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 2Αγ του Ν. 1734/1987 (ΦΕΚ Α 189). iv) Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Γεωργίας για παραχώρηση δημόσιας έκτασης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 5 του Ν. 2641/2001 και του Ν.Δ. 221/1974 (ΦΕΚ Α 368), για εγκατάσταση σταθμών στις πλέον άγονες δημόσιες δασικές εκτάσεις που υπάγονται στην διάταξη του άρθρου 13 παρ. 2Αγ του Ν. 1734/1987».

8. Στο Νόμο 3468/2006 ΦΕΚ Α129 Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις ορίζονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

Άρθρο 2: «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι όροι που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις του έχουν την ακόλουθη έννοια:1...2. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.): Οι μη ορυκτές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η αιολική ενέργεια, η ηλιακή ενέργεια, η ενέργεια κυμάτων, η παλιρροϊκή ενέργεια, η βιομάζα, τα αέρια που εκλύονται από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, τα βιοαέρια, η γεωθερμική ενέργεια, η υδραυλική ενέργεια που αξιοποιείται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.3.....12. Ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ΑΠΕ: Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από: α) εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση μιας ή περισσότερων μορφών ΑΠΕ....

Άρθρο 7: Εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. «Οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., καθώς και κάθε έργο που συνδέεται με την κατασκευή και τη λειτουργία τους, συμπεριλαμβανομένων των έργων οδοποιίας πρόσβασης και των έργων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο, επιτρέπεται να εγκαθίστανται και να λειτουργούν: α) Σε γήπεδο ή σε χώρο, επί των οποίων ο αιτών έχει το δικαίωμα νόμιμης χρήσης. β) Σε δάση ή δασικές εκτάσεις, εφόσον έχει επιτραπεί, επ αυτών, η εκτέλεση έργων σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 58 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'), όπως ισχύει, ή το άρθρο 13 του ν. 1734/1987 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύει. γ) Σε αιγιαλό, παραλία, θάλασσα ή σε πυθμένα της, εφόσον έχει παραχωρηθεί το δικαίωμα χρήσης τους σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2971/2001 (ΦΕΚ 285 Α'), όπως ισχύει».

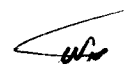
Άρθρο 8: Άδειες Εγκατάστασης και Λειτουργίας. «1. Για την εγκατάσταση ή επέκταση σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., απαιτείται σχετική άδεια....

Άρθρο 28. «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:
1. α)...β) Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 35... ν. 2773/99, γ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 ν. 2244/94, δ)...2. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή αναφέρεται σε θέμα που ρυθμίζεται από αυτόν».

Γ. Από τις παραπάνω διατάξεις, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας που απαρτίστηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Αντιπρόεδρο Κ.Βολτή και τους Νομικούς Συμβούλους, Η. Παπαδόπουλο, Δ. Αναστασόπουλο και Χρ. Παπαδόπουλο, συνάγονται τα ακόλουθα:

Κατά την ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 24 παρ.1 και 117 παρ.3 και 4 του Συντάγματος 1975/1986 γίνεται δεκτό, ότι η αναγκαστική απαλλοτρίωση δασών ή δασικών εκτάσεων επιτρέπεται μόνο υπέρ του Δημοσίου για λόγους δημόσιας ωφέλειας, αφού εκτιμηθούν οι επιπτώσεις, που η απαλλοτρίωση αυτή θα προκαλέσει στο φυσικό περιβάλλον, η σημασία της διαφύλαξης του δάσους ή του υπό απαλλοτρίωση τμήματός, του συγκριτικά προς τη σημασία που έχει ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, καθώς και ο τρόπος που ο σκοπός της απαλλοτρίωσης θα μπορούσε ενδεχομένως να επιτευχθεί χωρίς να θιγεί το δάσος, και μόνο αν η εκπλήρωση του δημόσιου σκοπού που επιδιώκει η απαλλοτρίωση, δεν μπορεί να εκπληρωθεί με άλλον τρόπο που, έστω και δαπανηρότερος δεν θα έθιγε πάντως το δάσος(Ολ.ΣτΕ 1675/1999 με παραπομπή στην ΣτΕ 1158/1988).

Περαιτέρω γίνεται δεκτό, ότι το στοιχείο της δημόσιας ωφέλειας συντρέχει οσάκις εξυπηρετείται το γενικότερο κοινωνικό συμφέρον και ωφελείται το κοινωνικό σύνολο (παραβάλ. ΣτΕ 3451/1998 Σγουρίτσα, Συνταγματικό δίκαιο, Β' 1966, σελ 172επ.). Τέλος, μετά την ισχύ της νέας διατάξεως του άρθρου 24 παρ.1 του Συντάγματος βάσιμα μπορεί να υποστηριχτεί, ότι επιτρέπεται η επέμβαση σε δάσος ή δασική έκταση εκ των αναφερομένων στην παρ.4 του άρθρου 117 του Συντάγματος υπό τις αυτές προϋποθέσεις, όπως και για τα δημόσια δάση και τις δασικές εκτάσεις (παραβάλε για τις δασικές εκτάσεις της παρ.3 άρθρου 117 Συντ., την ΣτΕ 1062/2003 ΝοΒ 52, 152 ή ΕΔΔΔΔ 2004, 143). Ειδικότερα ως προς την κατασκευή έργων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.(άρθρο 2 παρ. 2 Ν.3468/2006 ΦΕΚ Α 129 τ.Α)μετά την τροποποίηση του άρθρου 24 παρ.1

8

Συντ. και προς ανάδειξη και ενίσχυση της συνταγματικής αρχής της αειφορίας (άρθρο 24 παρ.1 εδάφιο β Συντ.) με την παρ.5 του άρθρου 35 Ν.2773/1999, η οποία προστέθηκε με την παρ.9 άρθρου 2 Ν.2941/2001 (ΦΕΚ Α 201), χαρακτηρίστηκαν τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ως δημόσιας ωφέλειας ανεξάρτητα από το φορέα υλοποίησής τους. Συνεπώς, αν ο κύριος μη δημόσιων δασικών εκτάσεων, δεν συναινεί στην πραγματοποίηση σ' αυτές έργων Α.Π.Ε., είναι επιτρεπτή η αναγκαστική απαλλοτρίωσή τους προκειμένου να υλοποιηθούν τα εν λόγω έργα.

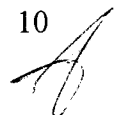
Εν όψει, βεβαίως, της απόλυτης απαγόρευσης της κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως υπέρ τρίτων δασών και δασικών εκτάσεων εκ των αναφερομένων στο άρθρο 117 παρ.4 του Συντ. είναι επιτρεπτή υπό τους προαναφερθέντες όρους η κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτριώσεως δασικών εκτάσεων εκ των μνημονευομένων στην παρ.4 του άρθρου 117 του Συντ. υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνη του φυσικού ή νομικού προσώπου υπέρ του οποίου εκδίδεται η άδεια εγκατάστασης, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 35 παρ.5 Ν.2773/1999),

Κατά την άποψη της μειοψηφίας που απαρτίστηκε από τους Νομικούς Συμβούλους Γ. Λάζο και Ν. Μουδάτσο, στο κρινόμενο ερώτημα αρμόζει αρνητική απάντηση για τους εξής λόγους:

Η αναγκαστική απαλλοτρίωση δασών και δασικών εκτάσεων εκ των αναφερομένων στο άρθρο 117 παρ. 4 του Συντάγματος είναι επιτρεπτή μόνο υπέρ του Δημοσίου, το οποίο προκειμένου να γίνει κύριό τους κατά πρωτότυπο τρόπο υποχρεούται στη καταβολή της αποζημίωσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 3 του Κ.Α.Α., όπως η παρ. 1 τροποποιήθηκε με το άρθρο 1γ Ν2985/2002 ΦΕΚ Α18), που στο σημείο αυτό ακολουθεί τις αρχές της διάταξης του άρθρου 27 Ν 2081/1992, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α Ν 2469/1997 ΦΕΚ 38τΑ, που προνοούν για την κάλυψη της προκαλούμενης από την έκδοση διοικητικών πράξεων δαπάνης στον προϋπολογισμό του κράτους. Η απόλυτη απαγόρευση της ίδιας διάταξης δεν επιτρέπει την υπέρ των ιδιωτών αναγκαστική απαλλοτρίωση δασών ή δασικών εκτάσεων των ΝΠΔΔ και των ιδιωτών για λόγο δημόσιας ωφέλειας και δη για την εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Α.Π.Ε.. Συνεπώς η διάταξη του άρθρου 35 παρ. 5 Ν 2773/1999 (άρθρο 2 παρ. 9 Ν 2941/2001) που

χαρακτηρίζει τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., ως δημόσιας ωφέλειας ανεξάρτητα από τον φορέα υλοποίησης τους μπορεί να αποτελέσει έρεισμα για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων ή εκτάσεων ΝΠΔΔ, που δεν είναι δάσος ή δασική έκταση, ως είναι οι αγροτικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα εκτάσεις των ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ και των φυσικών προσώπων (επιχείρημα από τις παρ. 4 και 6 άρθρ. 45 Ν 998/1979). Στην περίπτωση αυτή η αναγκαστική απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ και με δαπάνη του φυσικού προσώπου ή ΝΠΙΔ υπέρ του οποίου εκδίδεται η άδεια εγκατάστασης. Περαιτέρω από την επισκόπηση των άρθρων, 45 παρ. 3 και 58 του Ν 998/1979, 7 περιπτ. β) ν.3468/2006, 4 παρ. β) περιπτ. iii,iv της υπ' αριθμ. Δ6/Φ1/2000/2002 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συνάγεται ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούν δημόσιες εκτάσεις που είναι δάσος ή δασική έκταση και συνεπώς είναι επιτρεπτή η εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ μόνο α) επί δημοσίων δασών ή δημοσίων δασικών εκτάσεων επί των οποίων υφίσταται έγκριση επέμβασης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 58 παρ. 2 Ν. 998/1979 (όπως τροποποιήθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 με το άρθρο 24 παρ. Α1 Ν 3468/2006 ΦΕΚ Α 129) και με την υποχρέωση καταβολής ανταλλάγματος χρήσης, που θα υπολογίζεται κατά τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο 45 παρ. 12 Ν. 998/79, θα κατατίθεται υπέρ του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών και θα διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών. (βλέπετε ΚΥΑ 114000/4377/29.12.2004 ΦΕΚ Β1996 όπως τροποποιήθηκε με την όμοια 90440/960/21.3.2005 ΦΕΚ Β 419).

β) επί των πλέον άγονων δημόσιων δασικών εκτάσεων, ήτοι των υπαγομένων στην διάταξη του άρθρου 13 παρ. 2Αγ του Ν 1734/1987 ΦΕΚ Α 189 που θα παραχωρηθούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για αυτό το σκοπό κατ' εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 13 Ν 1734/1987 (άρθρο 2 παρ. 5 Ν 2941/2001) και του ν.δ. 221/1974 ΦΕΚ Α 368.

IV. Συμπερασματικά κατά την άποψη της πλειοψηφίας του Τμήματος στο κρινόμενο ερώτημα αρμόζει θετική απάντηση.

Ο Εισηγητής

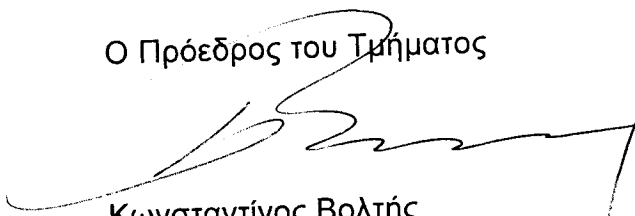
Νικόλαος Μουδάτσος

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Νομικός Σύμβουλος

Αθήνα, 25-1-2007

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Κωνσταντίνος Βολτής

